

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Мінкульт Латвії ініціював заяву проти участі рф у Венеційській бієнале. Її підписали 22 країни. – Дар'я Лобанок](#)

[Дипломи є, а де митці? Як утримати творчу молодь в українській культурі. – Анастасія Образцова](#)

Митці на фронті

[Мілітарі-реп: невидимий феномен української музики. – Марк Гришай](#)

Вшанування пам'яті

[У переході на площі Українських Героїв у Києві створять простір пам'яті військових. – Микита Кишиневський](#)

Регіональна культурна політика

[У громаді на Харківщині запровадили мораторій на використання російськомовного культурного продукту. – Олексій Содома](#)

Креативні індустрії

[Гранти від держави отримали майже 200 підприємців креативного сектору. – Наталія Данькова](#)

[Ukrainian Fashion Week: що потрібно знати про головний модний захід країни. – Віталіна Моцик](#)

Конкурси

[Школярка з Тернополя здобула перемогу на мистецькому конкурсі в Парижі. – Микита Кишиневський](#)

Театр

[«Основи» випускає книгу про український театр з п'єсами Куліша і Ворожбит. – Дар'я Лобанок](#)

Візуальні мистецтва

[Мисткиня Марія Куліковська: «У цьому крихкому домі, який я створюю, з'являється можливість знову взяти контроль над життям». – Катерина Гладка](#)

[У Києві відкриють виставку до 90-річчя Івана Марчука](#)

[У Сенсі на Хрещатику відкривається виставка Костянтина та Влади Ліберових](#)

[«До світла»](#)

[У Львові на аукціоні виставлять твори Марчука, Примаченко та інших художників. – Наталка Горішня](#)

[У Харкові відкриється виставка «Текстура поверхні». – Олексій Содома](#)

Література. Книговидання

[Валерій Залужний відкрив український стенд на Лондонському книжковому ярмарку. – Ганна Задирайко](#)

[«Ми як ніколи готові говорити про себе»: Україна відкрила нацстенд на Лондонській книжковій виставці-2026. – Ольга Муха](#)

[Юрій Андрухович став лауреатом престижної німецької премії імені Стефана Гейма 2026 року. – Вікторія Прихід](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Без електрики, але з читачами: як бібліотеки України працювали цієї зими. – Марія Новикова](#)

[Українська ігрова спільнота закликає скаржитися у Steam на російську відеогру, присвячену боям за Гостомель у 2022 році. – Поліна Горлач](#)

Загальні питання

Мінкульт Латвії ініціював заяву проти участі рф у Венеційській бієнале. Її підписали 22 країни. – Дар'я Лобанок

Міністерство культури Латвії звернулося до Фундації Бієнале із закликом переглянути участь росії нв міжнародній художній виставці. Відповідний лист адресовано президенту Венеційської бієнале П'єтранджело Буттафуоко, Раді директорів бієнале та міністру культури Італії Алессандро Джулі. Документ підписали міністри культури та закордонних справ Австрії, Бельгії, Болгарії, Хорватії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Греції, Ірландії, Латвії, Литви, Люксембургу, Нідерландів, Норвегії, Польщі, Португалії, Румунії, Іспанії, Швеції та України. Міністри наголошують, що Венеційська бієнале як платформа для мистецької свободи має нести також моральну відповідальність. У листі зазначається, що російські обстріли зруйнували або пошкодили українські музеї, історичні місця, пам'ятники тощо. Крім того, рф залишається об'єктом європейських та міжнародних санкцій, зокрема в культурній сфері, запроваджених за порушення нею міжнародного права та суверенітету України. У заяві також згадано художників та кураторів, які покинули російський павільйон після початку повномасштабного вторгнення в Україну у 2022 році. Міністри наголошують, що міжнародні культурні платформи не повинні використовуватися для легітимізації військової агресії чи підриву системи міжнародних санкцій. Про перегляд участі росії у Венеційській бієнале закликає також Єврокомісія. У своїй заяві від 10 березня віцепрезидентка Єврокомісії Хенна Вірккунен та єврокомісар з питань міжпоколіннєвої справедливості, молоді, культури та спорту Гленн Мікаллеф пригрозили позбавити Венеційську бієнале грантових коштів ЄС у разі, якщо росії дозволять відкрити павільйон на цьогорічній виставці. Крім того, PinchukArtCentre закликав відмовити росії в участі у міжнародній виставці сучасного мистецтва. Ранніше Міністерство культури Італії оприлюднило заяву, в якій зазначило, що рішення про участь росії на 61-й Венеційській бієнале ухвалила самостійно Фундація бієнале попри позицію уряду. У відомстві зауважили, що не підтримують це рішення. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/22-krajini-zaklikayut-veneciysku-biyenale-pereglyanuti-uchast-rosiji-313741/>

Дипломи є, а де митці? Як утримати творчу молодь в українській культурі. – Анастасія Образцова

Виконавча директорка Українського культурного фонду зазначає: «В Україні дедалі гостріше постає питання кадрового потенціалу сфери, що ми називаємо культури та креативних індустрій. В часи військової агресії росії, в часи, коли дефіцит кваліфікованих фахівців посідає вагому нішу серед перешкод до сталого розвитку галузі. Актуальним для нас постає запитання: як формуються освітні та професійні шляхи майбутніх митців та мисткинь, діячів та діячок культурної індустрії? Чи готові студенти мистецьких спеціальностей до ринку праці? Наскільки вони впевнені у своїй інтеграції у культурну сферу країни? І як УКФ може посилити залучення молоді до професійної діяльності?

Щоб спробувати відповісти на ці питання, Український культурний фонд спільно з Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти провів соціологічне онлайн-опитування „Освітні та трудові траєкторії здобувачів та здобувачок вищої освіти мистецьких спеціальностей”. У ньому взяли участь 4807 студентів/-ок із 61 закладу вищої освіти з усієї України. Дослідження охопило 8 ключових спеціальностей, що відповідають секторам культури за класифікацією Фонду». Докладніше про результати зазначеного дослідження:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-utrimati-tvorchu-molod-u-kulturi-ukrajini-rezultati-doslidzhennya-ukf-313754/>

Митці на фронті

Мілітарі-реп: невидимий феномен української музики. – Марк Гришай

Автор розповідає, у чому феномен українського мілітарі-репу. Військові (NORD DIVISION, Rebus, Bessmertnii, FCK Famous Group, 1032, Silver Squad, Гаррі Шульц) записують прямолінійний брутальний гіп-гоп у польових умовах або у відрядженні та формують унікальну сцену, яка стає саундтреком війни як для військових, так і для цивільних. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/fenomen-ukrajinskogo-militari-repu-saundtrek-viyni-dlya-viyskovih-i-civilnih-313746/>

Вшанування пам'яті

У переході на площі Українських Героїв у Києві створять простір пам'яті військових. – Микита Кишиневський

У підземному переході на площі Українських Героїв планують створити простір, який нагадуватиме про українських військових та вшановуватиме їхній внесок в оборону держави. Таке облаштування переходу передбачено в межах капітального ремонту. Докладніше:

<https://shotam.info/u-perekhodi-na-ploshchi-ukrainskykh-heroiv-u-kyievi-stvoriat-prostir-pam-iaty-viyskovykh/>

Регіональна культурна політика

У громаді на Харківщині запровадили мораторій на використання російськомовного культурного продукту. – Олексій Содома

На території Донецької селищної територіальної громади Ізюмського району Харківської області запроваджено мораторій на публічне використання російськомовного культурного продукту. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/ussian-content-moratorium/>

Креативні індустрії

Гранти від держави отримали майже 200 підприємців креативного сектору. – Наталія Данькова

За пів року роботи майже 200 підприємців креативних індустрій отримали від держави грантову підтримку за програмою «Власна справа», повідомляє пресслужба Міністерства культури України. Підприємці отримали

грантову підтримку на старт або розвиток власної справи та інвестували кошти у зростання бізнесу, створення робочих місць і нові продукти. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/248261/2026-03-12-granty-vid-derzhavy-otrymaly-mayzhe-200-pidpryiemtsiv-kreatyvnoho-sektoru/>

Ukrainian Fashion Week: що потрібно знати про головний модний захід країни. – Віталіна Моцик

У Києві 12 березня стартує 58-й сезон Ukrainian Fashion Week, який перенесено з лютого через складну ситуацію з енергопостачанням та російські обстріли по критичній інфраструктурі. Цьогорічну подію присвячено стійкості, інноваціям, відповідальному підходу та сталому розвитку. На подіумах свої колекції представляють понад 40 українських брендів. Авторка розповідає про те, як розвивався Ukrainian Fashion Week протягом майже трьох десятиліть, як він адаптувався до викликів сучасності та яким чином підтримує принципи стійкої та інноваційної моди. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1260740-ukrainian-fashion-week-so-potribno-znati-pro-golovnij-modnij-zahid-kraini/>

Конкурси

Школярка з Тернополя здобула перемогу на мистецькому конкурсі в Парижі. – Микита Кишиневський

Учениця Тернопільської художньої школи імені Михайла Бойчука М. Мороз стала лавреаткою першої премії на міжнародному конкурсі Vernissage de Printemps («Весняний вернісаж») у Парижі. Юна мисткиня здобула перемогу в номінації «Образотворче мистецтво». Вона представила свою роботу під назвою «Тінь Атласа», яку створила під керівництвом викладачки А. Твердинюк. Докладніше:

<https://shotam.info/shkoliarka-z-ternopolia-zdobula-peremohu-na-mystetskomu-konkursi-v-paryzhi/>

Театр

«Основи» випускає книгу про український театр з п'єсами Куліша і Ворожбит. – Дар'я Лобанок

Видавництво «Основи» видає книгу, присвячену останній виставі театру «Березіль» 1933 року «Маклена Граса» – спільній роботі Л. Курбаса, М. Куліша і В. Меллера. Книга «Довга сцена: від Березолі до Революції Гідності» уже доступна для передзамовлення, а 20 березня її презентують на сцені Малого театру в Києві. До збірки увійдуть п'єса «Маклена Граса» М. Куліша та написана за її мотивами п'єса «Квітка Будяк» драматургині Н. Ворожбит для театру Франка у 2013 році. П'єсу Ворожбит публікують уперше. Книга містить фото обох вистав, ескізи костюмів В. Меллера до «Маклени Граси», моделі декорацій А. Александровича та ескізи костюмів до «Квітки Будяк» К. Маркуш. Також у книзі опубліковано есе головної зберігачки Музею театрального, музичного та кіномистецтва України Т. Руденко, де вона розповідає про історію та контекст створення обох драматичних творів. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vihodit-kniga-pro-vistavu-maklena-grasa-y-teatr-berezil-prezentaciya-u-kiyevi-313750/>

Візуальні мистецтва

Мисткиня Марія Куліковська: «У цьому крихкому домі, який я створюю, з'являється можливість знову взяти контроль над життям». – Катерина Гладка

10 березня відкрилася Мальтійська бієнале сучасного мистецтва. Цьогоріч проєкт «Кулі квітів» на ній втілює мультидисциплінарна мисткиня, скульпторка, перформерка, дослідниця тілесності й акціоністка М. Куліковська. Це серія інсталяцій з відбитків власного тіла, гілз і засушених рослин, у яких насильство війни перетворюється на пам'ять, свідчення і жест зцілення. Опубліковано інтерв'ю з мисткинею. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/03/11/726665_mistkinya_mariya_kulikovska.html

У Києві відкриють виставку до 90-річчя Івана Марчука

У Музеї історії міста Києва 12 березня презентують виставку «Я сколихнув цей світ», присвячену 90-річчю українського художника І. Марчука. Ювілейна експозиція розгорнеться на всіх виставкових поверхах музею та продемонструє майже 250 творів. Особливе місце в експозиції займатимуть твори з особистої колекції митця: ранній живопис, портрети, студентські роботи, ескізи та керамічні панно, більшість із яких раніше не було представлено широкому загалу. Відвідувачі також зможуть побувати в символічній творчій майстерні Марчука і побачити його особисті речі: мольберт, палітру, книги з його бібліотеки, архівні матеріали та фрагменти інтерв'ю. Роботи для виставки надали 11 музеїв України та понад 30 приватних колекціонерів. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/03/u-kyievi-vidkryyut-vystavku-do-90-richchya-ivana-marchuka/>

У Сенсі на Хрещатику відкривається виставка Костянтина та Влади Ліберових «До світла»

У Києві з 16 березня до 16 квітня експонуватиметься виставка К. і В. Ліберових у межах проєкту ДТЕК – «До світла». Фотографи зафіксували на світлинах силу людей, які щоденно протистоять темряві: енергетиків, рятувальників, медиків, пілотів та шахтарів. Докладніше:

https://www.platfor.ma/u-sensi-na-hreshhatyku-vidkryvayetsya-vystavka-kostyantyna-ta-vlady-liberovyyh-do-svitla/?post_id=6

У Львові на аукціоні виставлять твори Марчука, Примаченко та інших художників. – Наталка Горішня

Шостий мистецький аукціон, який організовує аукціонний дім «Меркурій», відбудеться 28 березня у Львові. Тема торгів – «Українське мистецтво ХХ–ХХІ століття». Цього разу аукціон вибудовує лінію безперервного розвитку українського мистецтва за останні півстоліття. Серед представлених авторів: В. Ралко, І. Чічкан, Д. Молдаванов, Н. Цой, М. Примаченко, Ф. Тетянич, В. Лобода та ін. Також на аукціон виставлять дві

роботи І. Марчука. Зараз у Mercury Art Center триває передаукційна виставка. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_na_auktsioni_vistavlyat_tvori_marchuka_primachen_ko_ta_inshih_hudozhnikov_n1632318

У Харкові відкриється виставка «Текстура поверхні». – Олексій Содома
13 березня у культурно-громадському центрі DRUK відкриється виставка харківської художниці О. Шевченко «Текстура поверхні». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/surface-texture/>

Література. Книговидання

Валерій Залужний відкрив український стенд на Лондонському книжковому ярмарку. – Ганна Задирайко

Посол України у Великій Британії В. Залужний відкрив український стенд на цьогорічному Лондонському книжковому ярмарку – одній із найбільших подій у видавничій індустрії, яка має понад 55-річну історію та щороку збирає десятки тисяч відвідувачів. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/valeriy-zaluzhniy-vidkriv-ukrajinskiy-stend-na-london-book-fair-2024-313763/>

«Ми як ніколи готові говорити про себе»: Україна відкрила нацстенд на Лондонській книжковій виставці-2026. – Ольга Муха

На Лондонській книжковій виставці 2026 року офіційно відкрився національний стенд України, організований Українським інститутом книги за підтримки британських партнерів. Він став місцем зустрічі видавців, перекладачів, правовласників та професіоналів книжкового ринку з України та світу. Вигідне розташування – за кілька кроків від головної сцени, на шляху до переговорної зони та навпроти стенду British Council – посилює видимість української присутності на виставці. Стендові сусідять польський та чеський національні стенди. У 2026 році стенд презентує книжки про сучасну Україну, війну та відбудову, художню літературу, дитячу літературу й нон-фікшн, а також каталоги прав, з якими українські учасники працюватимуть протягом усіх днів заходу. Заступниця міністерки культури України Б. Лаюк під час відкриття наголосила, що українська література сьогодні готова до гучної і цілісної розмови зі світом: «Ми як ніколи готові гучно й послідовно говорити про свою літературу та книжковий ринок на міжнародному рівні. За останні 10–12 років Україна виросла з країни, де за кордоном знали кількох авторів, у країну, яка демонструє надзвичайне розмаїття літератури для різних читачів, віку й уподобань». Посол України у Великій Британії та Північній Ірландії В. Залужний у своєму виступі акцентував на ролі книжок у формуванні колективної пам'яті. Нова директорка Лондонської книжкової виставки Емма Лове підкреслила, що українська присутність є індикатором якості самої виставки: «Ми настільки добрі, як наші учасники. Якщо немає українців, ми вже недостатньо добрі – це питання нашого рівня передусім». Представники Британської Ради нагадали, що співпраця з Україною триває задовго до повномасштабного вторгнення: «Ми підтримуємо українців багато років, і ця

історія не почалася у 2022-му. Участь у Лондонській книжковій виставці – лише маленький фрагмент ширшої співпраці». Вони наголосили, що хотіли б бачити ще ширший жанровий спектр українських книжок: поруч із воєнною тематикою, яку вже окреслили, зокрема, тексти В. Амеліної, відчутно зростає інтерес до видань про українську культуру та повсякденне життя. Докладніше:

<https://chytomo.com/my-iak-nikoly-hotovi-hovoryty-pro-sebe-ukraina-vidkryla-natsstend-na-londonskij-knyzhkovij-vystavtsi-2026/>

Юрій Андрухович став лауреатом престижної німецької премії імені Стефана Гейма 2026 року. – Вікторія Прихід

Українського письменника та інтелектуала Ю. Андруховича відзначено Міжнародною літературною премією імені Стефана Гейма. Нагороду і премію у розмірі 20 000 євро офіційно вручать 18 квітня. Цю відзнаку місто Хемніц присуджує авторам і публіцистам, які, подібно до Стефана Гейма, поєднують літературну творчість із чіткою громадянською позицією, формують суспільну дискусію та відстоюють моральні цінності у публічному просторі. У повідомленні капітули премії наголошується, що Андруховича відзначено як одну з найважливіших літературних та інтелектуальних постатей сучасної України. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-yuriy-andrukhovich-stav-laureatom-prestizhnoi-nimetskoi-premii-imeni-stefana-geyma-2026-roku>

Бібліотечна справа. Читання

Без електрики, але з читачами: як бібліотеки України працювали цієї зими. – Марія Новикова

Авторка розповідає про роботу Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки, Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки та ін. Докладніше:

<https://chytomo.com/bez-elektryky-ale-z-chytachamy-iak-biblioteky-ukrainy-pratsiuvaly-tsiiei-zymy/>

Українська ігрова спільнота закликає скаржитися у Steam на російську відеогру, присвячену боям за Гостомель у 2022 році. – Поліна Горлач

У цифровому магазині Steam з'явилася сторінка відеогри «Ukrainian Warfare: Gostomel Heroes», створена російською студією Cats Who Play. Проєкт присвячено подіям початку повномасштабного вторгнення росії в Україну у 2022 році, зокрема боям за аеродром у Гостомелі на Київщині. Реліз заплановано на 24 березня 2026 року. У презентації проєкту на Steam розробники зазначають, що «сучасні відеоігри можуть бути ефективним способом передання інформації, часто навіть ефективнішим за найдетальніші аналітичні статті чи новинні сюжети». Автори також стверджують, що прагнуть «показати, що сталося в Україні на початку цієї війни». В описі гри події перших днів вторгнення подано як «блискучий російський повітряно-десантний

штурм на околицях Києва». Для російського ринку гру планують випускати під іншою назвою – «Гостомельські богатири». Водночас студія повідомила, що хоча Steam дозволив випуск гри на міжнародному ринку, він заборонив її продаж у росії. Розробники назвали причини такого рішення «незрозумілими». За їхніми словами, аналогічне обмеження раніше діяло і щодо їхнього попереднього проєкту «Загін 22: ZOV», який також виходив у Steam. Після появи сторінки гри українська ігрова спільнота закликала користувачів платформи скажитися на проєкт, використовуючи кнопку «Поскаржитися» на сторінці продукту. У тексті скарги доцільно вказати, що гра є інструментом пропаганди російського фашизму, містить заклики до дискримінації українців, виправдовує збройну агресію та базується на маніпулятивних фактах. А також пропонують посилатися, зокрема, на статтю 436-2 Кримінального кодексу України, що передбачає відповідальність за виправдовування або глорифікацію збройної агресії РФ проти України, а також на закон № 2265-IX від 22 травня 2022 року, який забороняє пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму та символіки вторгнення. Раніше студію Cats Who Play згадували у дослідженні The Games Gathering, присвяченому російській пропаганді у відеоіграх. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1261856-ukrainska-igrova-spilnota-zaklikae-skarzitisa-u-steam-na-rosijsku-videogru-prisvacenu-boam-za-gostomel-u-2022-roci/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm